

أدوات الربط كاليات للتماسك النصي في صحيفتي يديعوت احرونوت وهآرتس للمدة من (٢٠٢٠-٢٠٢٥)

٢٠٢٥) انموذجاً

أدوات الربط كاليات للتماسك النصي في صحيفتي يديعوت احرونوت وهآرتس للمدة من (٢٠٢٠-٢٠٢٥) انموذجاً

م.م. مريم حسن ناصر

قسم اللغة العبرية، كلية اللغات، جامعة بغداد، بغداد، العراق

البريد الإلكتروني Email : Mariam.h@colng.uobaghdad.edu.iq

الكلمات المفتاحية: أدوات الربط - التماسك النصي - علم اللغة.

كيفية اقتباس البحث

ناصر، مريم حسن ، أدوات الربط كاليات للتماسك النصي في صحيفتي يديعوت احرونوت وهآرتس للمدة من (٢٠٢٠-٢٠٢٥) انموذجاً، مجلة مركز بابل للدراسات الانسانية، تموز ٢٠٢٦، المجلد: ١٦، العدد: ٧ .

هذا البحث من نوع الوصول المفتوح مرخص بموجب رخصة المشاع الإبداعي لحقوق التأليف والنشر (Creative Commons Attribution) تتيح فقط للآخرين تحميل البحث ومشاركته مع الآخرين بشرط نسب العمل الأصلي للمؤلف، ودون القيام بأي تعديل أو استخدامه لأغراض تجارية.

مسجلة في
ROAD

مفهرسة في
IASJ

Prepositions as mechanisms of textual cohesion in the two newspapers Yediot Aharonot and Eretz in the period (2020-2025) for example

Assistant Lecturer. Mariam Hasan Nasir

Department of Hebrew Language, College of Languages, University of Baghdad, Baghdad, Iraq

Keywords : Prepositions- Textual cohesion- Linguistics.

How To Cite This Article

Nasir, Mariam Hasan , Prepositions as mechanisms of textual cohesion in the two newspapers Yediot Aharonot and Eretz in the period (2020-2025) for example, Journal Of Babylon Center For Humanities Studies, July 2026, Volume:16, Issue 7.

This is an open access article under the CC BY-NC-ND license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

[This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License.](http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Abstract:

This study examines Hebrew linking words as key elements in building textual cohesion in written media discourse. It analyzes selected examples from the newspapers Yedioth Ahronoth and Haaretz between 2020 and 2025. The study is based on the assumption that linking words not only serve a grammatical function but also contribute to organizing logical and semantic connections between parts of the text, and direct the reader to a specific understanding or position.

The study focuses on analyzing the actual use of linking words in Hebrew texts, classifying them according to the type of connection they create (cause, condition, result, time, contrast, etc.), and then examining their role in achieving textual cohesion at both the syntactic and pragmatic levels.

The study reveals that linking words are used differently between the two newspapers. Haaretz tends to use linking words of an analytical and interpretive nature, while Yedioth Ahronoth shows a tendency towards direct linking words with an informative or descriptive function. The findings also reveal recurring patterns in the construction of media

arguments, in which linking words are used to justify positions, to frame events, or to create a logical sequence that contributes to persuading the reader.

The study emphasizes the importance of linking words in shaping the structure of media texts in Hebrew and emphasizes the need for the researcher as keys to understanding the linguistic and contextual structure of contemporary Hebrew journalistic discourse.

المخلص:

يتناول هذا البحث دراسة أدوات الربط في اللغة العبرية بوصفها عناصر مركزية في بناء التماسك النصي داخل الخطاب الإعلامي المكتوب، وذلك من خلال تحليل نماذج مختارة من صحيفتي يديعوت احرونوت وهآرتس خلال الفترة الممتدة من ٢٠٢٠ إلى ٢٠٢٥. تتطرق الدراسة من فرضية أن أدوات الربط لا تؤدي وظيفة نحوية فحسب، بل تسهم أيضاً في تنظيم العلاقات المنطقية والدلالية بين أجزاء النص، وتوجيه القارئ نحو فهم معين أو موقف محدد.

يركز البحث على تحليل الاستخدام الفعلي لأدوات الربط في النصوص العبرية، مع تصنيفها بحسب نوع العلاقة التي تنشأ (سببية، شرطية، استنتاجية، زمنية، عكسية...)، ثم فحص دورها في تحقيق التماسك النصي على المستويين التركيبي والتداولي.

تُظهر الدراسة أن أدوات الربط تُستخدم بشكل متفاوت بين الصحيفتين، حيث تميل هآرتس إلى توظيف أدوات الربط ذات الطابع التحليلي والتفسيري، بينما تُظهر يديعوت احرونوت ميلاً نحو أدوات الربط المباشرة ذات الوظيفة الإخبارية أو التقريرية.

كما تكشف النتائج عن أنماط متكررة في بناء الحجاج الإعلامي، حيث تُستخدم أدوات الربط لتبرير المواقف، أو تأطير الأحداث، أو خلق تتابع منطقي يُسهّم في إقناع القارئ.

ويبرز البحث أهمية أدوات الربط في تشكيل بنية النص الإعلامي العبري، ويؤكد على ضرورة دراستها بوصفها مفاتيح لفهم البنية اللغوية والسياقية للخطاب الصحفي العبري المعاصر.

מילות הקישור כמנגנוני לכידות טקסטואלית בשני העיתונים ידיעות אחרונות והארץ בתקופה (٢٠٢٥-٢٠٢٠) לדוגמה

מרצה עוזר. מרים חסן נאסר

המחלקה ללשון העברית, הפקולטה לשפות, אוניברסיטת בגדאד, בגדאד, עיראק
מילות מפתח: מילות קישור, לכידות טקסטואלית, בלשנות.

Mariam.h@colng.uobaghdad.edu.iq

תקציר:

מחקר זה בוחן מילות קישור בעברית כאלמנטים מרכזיים בבניית טקסטואלית
בשיח התקשורתי הכתוב. הוא מנתח דוגמאות נבחרות מעיתוני "ידיעות אחרונות"
ו"הארץ" בתקופה שבין ٢٠٢٠ ל-٢٠٢٥. המחקר מבוסס על ההנחה שמילות קישור לא רק
משרתות תפקיד דקדוקי אלא גם תורמות לארגון קשרים לוגיים וסמנטיים בין חלקי
הטקסט, ומכוונות את הקורא להבנה או עמדה ספציפית.

המחקר מתמקד בניתוח השימוש בפועל במילות קישור בטקסטים עבריים, סיווגן לפי סוג
הקשר שהן יוצרות (סיבה, תנאי, תוצאה, זמן, ניגוד וכו'), ולאחר מכן בבחינת תפקידן
בהשגת לכידות טקסטואלית הן ברמה התחבירית והן ברמה הפרגמטית.

המחקר מגלה כי מילות קישור משמשות באופן שונה בין שני העיתונים. "הארץ" נוטה
להשתמש במילות קישור בעלות אופי אנליטי ופרשני, בעוד ש"ידיעות אחרונות" מראה
נטייה למילות קישור ישירות בעלות פונקציה אינפורמטיבית או תיאורית. הממצאים
מעלים דפוסים חוזרים בבניית טיעונים תקשורתיים, בהם מילות קישור משמשות להצדקת
עמדות, למסגור אירועים או ליצירת רצף הגיוני התורם לשכנוע הקורא.

המחקר מדגיש את חשיבותן של מילות קישור בעיצוב מבנה הטקסטים התקשורתיים
בעברית ומדגיש את הצורך בחקרן כמפתחות להבנת המבנה הלשוני וההקשרי של השיח
העיתונאי העברי העכשווי.

מילות מפתח: מילות הקישור- לכידות טקסטואלית- בלשנות.

מטרות המחקר:

- לנתח מילות קישור בעברית מבחינת המבנה התחבירי שלהן בתוך טקסטים עיתונאיים.
- לחקור את הפונקציה הפרגמטית של מילות קישור בהכוונת משמעות ובבניית טיעונים תקשורתיים.
- לחשוף הבדלים סגנוניים בשימוש במילות קישור בין העיתונים ידיעות אחרונות והארץ בתקופה ٢٠٢٠-٢٠٢٥.
- להדגיש את תפקידן של מילות קישור בהשגת לכידות טקסטואלית ובהכוונת הקורא בהקשר התקשורתי העברי.

חשיבות המחקר:

- שופך אור על הממד הלשוני העמוק של מילות קישור כאלמנטים מבניים ופרגמטיים בטקסט.
- הוא מציג מודל יישומי לניתוח שיח תקשורתי עברי מנקודת מבט לשונית מודרנית.
- הוא תורם לפיתוח כלי ניתוח טקסטואליים.

- הוא פותח פתח למחקרים השוואתיים בין עיתונים שונים.

שיטת המחקר:

המחקר מתבסס על ששיטה תיאורית-אנליטית, המשלבת ניתוח טקסטואלי ופרגמטי לדוגמאות נבחרות מעיתוני "ידיעות אחרונות" ו"הארץ" בתקופה שבין ٢٠٢٠ ל-٢٠٢٥.

חלק א: תפקידם של מילות הקישור בלכידות בטקסט

בבשנות הטקסטואלית, מילות הקישור (לסיבה, לזמן ולתנאי וכו') הן חלק מרכזי באמצעי הלכידות התחבירית המחברות משפטים ופסוקיות ומדגימים את הקשרים הלוגיים ביניהם, כגון חיבור, ניגוד, סיבה וכו'.⁽¹⁾ הן נחלקות לשתי קבוצות: מילות חיבור (איחוי) ומילות שיעבוד.⁽²⁾

בטקסטים עבריים מקראיים ומודרניים, מילות הקישור מסווגות כ"אמצעי לכידות לשוניים" התורמות לבניית ציר ליניארי עבור הטקסט ומאפשרות לקורא לעקוב אחר רצף הנרטיבי של אירועים.⁽³⁾

לכידות וקשוריות בטקסט מסוים הן בעברית של המקרא והן בעברית בת ימינו מיוצגות על ידי מילות קישור, מאזכרים וחזרות,⁽⁴⁾ בטבלה הבאה מיון לסוגי הקשר הלוגי של מילות הקישור:⁽⁵⁾

מילות קישור	סוג הקשר	כאשר רוצים ...
ו ... גם, אף, נוסף על כך, אגב, זאת ועוד, זאת אף זאת, יתר על כן, כמו כן	הוספה, מניית	להוסיף, למנות
לאחר ש, אחרי ש, לפני ש, ברגע ש, כאשר, בזמן ש, לאחר מכן, אחרי כן, לפני כן, מאוחר יותר, מוקדם יותר, כעבור, קודם לכן, בו בזמן, במקביל לכך, במשך, בעת ובעונה אחת, במרוצת הזמן, במהלך, מעולם, לעולם, לפי שעה	יחסי זמן	לתאר מתי קרו הדברים
ש, כלומר, זאת אומרת, כלהלן, כלעיל, כגון, לשון אחר, כמפורט לעיל, דהיינו, היינו, במילים אחרות, למשל, לדוגמה	הבהרה, הרחבה	להסביר, לפרט, להדגים
כמו כן, כ... כ, כמו, בדומה ל, כשם ש, כפי ש	השוואה	להשוות
בניגוד ל, לעומת, אך, אבל, אולם, אם כי, ברם, ואילו, לא... אלא, להפך, עם זאת, אמנם, בעוד... הרי ש, מחד גיסא, מאידך גיסא	ניגוד, צמצום	להנגיד, לסייג
כי, מפני ש, משום ש, כיוון ש, היות ש, הואיל ו, בגלל, מפאת, בשל, הודות ל, בעטיו של, מחמת, בנין, מאחר ש, לנוכח, לרגל, בעקבות, בזכות, לאור	סיבה	לציין סיבה, לנמק
לכן, לפיכך, על כן, עד ש, כתוצאה מכך	תוצאה	לציין תוצאה
למען, בשביל, ל..., כדי ל..., כדי ש...	תכלית	לציין מטרה

לסכם ולהסיק	מסקנה, סיכום	אכן, אם כן, אפוא, בסיכומו של דבר, ובכן, לסיכום, לפיכך, מכאן נובע, מתברר, כלומר, משמע ש
להשלים	השלמה	וכדומה, וכולי, וכיוצא בזאת, וכן הלאה, ועוד
לכלול ולצמצם	הכללה, צמצום	בייחוד, בעיקר, זולת, כולל, חוץ מ..., למעט, להוציא, לרבות, מלבד, רק, פרט ל...
לציין חלופות	בררה	או
לציין תנאי	תנאי	אם, בתנאי ש, במקרה של, לו, אילו, אלמלא, אילולא
לציין ניגוד לצפוי	ויתור	למרות, על אף, אף-על-פי ש, אף-על-פי-כן

מילות הקישור הן בין האמצעים המבניים החשובים ביותר המבצעים את תהליך הבנייה הטקסטואלית, וזה נקרא "קוהרנטיות". הסוג השני הוא בנייה טקסטואלית שבה האמצעים אינם גלויים לעין, וזה נקרא "לכידות".⁽¹⁾

בלשנים כמו האריס, האלידיי, גוטנבסקי ואחרים התמקדו בסוג הראשון של מבנה טקסטואלי, בעוד שבלשנים כמו ואן דייק, אוסטמן וסילף התמקדו בשני, המכונה תורת השיח.

המבנה הטקסטואלי שייך לסוג הראשון מבין שני הסוגים שהוזכרו לעיל, והוא מעניין אותנו במיוחד. המבנה הטקסטואלי מסתמך מטבעו על קשרים ברורים וניכרים בין משפטים, הכוללים קשרים סמנטיים בנוסף לקשרים תחביריים. האלידיי סיווג את אמצעי הקוהרנטיות הטקסטואלית כדלקמן:

- 1- אמצעים תחביריים, המחולקים לשני סוגים:
 - 1- אמצעים מבניים, המתייחסים לקשרים המבניים בין משפטים, בין אם הם מילות קישור להוספה, או לעקבה, ואלו שנעשים על ידי מילות קישור.
 - 2- אמצעים לא מבניים (לא תחביריים), הכוללים:
 - אנאפורה, כלומר התייחסות למה שקודם לו.
 - קאטאפורה, כלומר התייחסות למה שבא אחריו.

סוג נוסף נקרא "אקסופורה", כלומר התייחסות למהו מחוץ לטקסט, היא תלויה במבנה הלוגי והאינפורמטיבי של הטקסט. אלו הם הסימנים היוצרים קשר לוגי בין המשפטים השונים המצביעים על הקשר ההדדי בין האירועים בטקסט.⁽²⁾

- 2- החלפה
- 3- אמצעים לקסיקליים וסמנטיים, כולל:
 - 1- חזרה
 - 2- אנטיזה
 - 4- מילים נרדפות

٥- מילים מאותו שדה סמנטי, לדוגמה: (מחשבה, חקירה, פילוסופיה).^(٨)

בניית הטקסט תלויה באמצעיו המבניים בקיומו של יותר ממשפט אחד, כאשר המשפט הראשון בטקסט נקרא "משפט התחילתי", והוא משפט שאינו מכיל אלמנטים תחביריים המפנים אליו בחזרה, וגם אינו מכיל או מתחיל במילת קישור תחבירית סמנטית. הסוג השני של משפט, נקרא משפט נמשך, הוא זה המכיל אלמנטים דקדוקיים מפנים או מתחיל במילת קישור תחבירית סמנטית. האלמנטים התחביריים החוזרים האלה או מילת הקישור הופכים את המשפט הנמשך למשפט התלוי במשפט התחילתי. לכן, חזרה זו אינה מציבה אותו במקום שווה ערך למשפט המנותק. וייתכן שיבוא הטקסט להופיע בצורה של שני משפטים המקושרים זה לזה במילות קישור תחביריות סמנטיות, כדלקמן:^(٩)

משפט תחילתי _____ משפט נמשך

לדוגמה:

"ראש הממשלה הדגיש כי הממשלה תפעל במהירות, כדי שהציבור ירגיש שינוי כבר בחודשים הקרובים."^(١٠)

משפט תחילתי = ראש הממשלה הדגיש כי הממשלה תפעל במהירות
משפט נמשך = כדי שהציבור ירגיש שינוי כבר בחודשים הקרובים

"מדינת ישראל חגגה את ٧٠ שנותיה בשבוע שעבר, ומספר זהה של שנים חוגגת מערכת היחסים בין שלוש הרשויות"^(١١)

משפט תחילתי = מדינת ישראל חגגה את ٧٠ שנותיה בשבוע שעבר
משפט נמשך = ומספר זהה של שנים חוגגת מערכת היחסים בין שלוש הרשויות
הטקסט עשוי להכיל שלושה משפטים או יותר. במקרה כזה, המשפט הראשון הוא משפט תחילתי, והמשפט השני הוא משפט נמשך ומשמש בו בזמן כמשפט תחילתי למשפט שאחריו, והמשפט השלישי נחשב למשפט הנמשך למשפט שלפניו, כדלקמן:

משפט תחילתי → משפט נמשך / משפט תחילתי ← משפט נמשך

לדוגמה:

"החוק החדש עבר בקריאה ראשונה, אבל רבים טוענים שהוא יפגע בזכויות האזרח, משום שהוא מעניק סמכויות נרחבות למשטרה."^(١٢)

משפט תחילתי = החוק החדש עבר בקריאה ראשונה
משפט נמשך / משפט תחילתי = אבל רבים טוענים שהוא יפגע בזכויות האזרח
משפט נמשך = משום שהוא מעניק סמכויות נרחבות למשטרה

"מאז הרשעתו- המשכנעת למדי, יש להודות- נערך לזדורוב משפט מקביל בתקשורת"^(١٣)

משפט תחילתי = מאז הרשעתו- המשכנעת למדי, יש להודות
משפט נמשך = נערך לזדורוב משפט מקביל בתקשורת

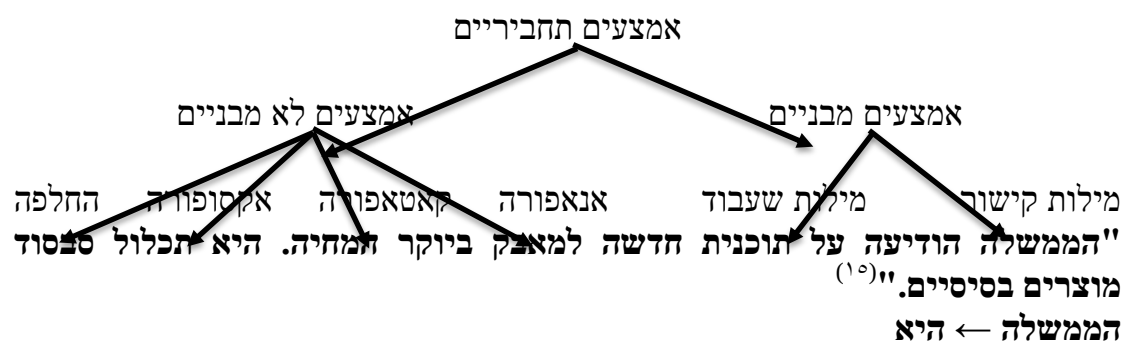

מה שמבדיל מילות קישור בהקשר הטקסטואלי מאלה במסגרת המשפט הוא שמילות הקישור המשמשות לבניית הטקסט עשויות להכיל כינויי גוף (כך, כן, זאת), שכן מילות הקישור מכילות את כינויי הרמז הקודמים הללו, כגון:

לפי כך - לכן - משום כן - לעומת זאת
לפיכך לפי + כך
לכן ל + כן
לעומת זאת לעומת + זאת

המילות הנ"ל יכולות להופיע במסגרת המשפט, אך עם המשפט המחובר; לכן, נקרא "משפט נמשך מחובר" במבנה הטקסטואלי של מילות המכילים כינויי רמז.⁽⁴⁾ מילות הקישור הן גורם חשוב בקוהרנטיות של הטקסט, כלומר, הלכידות החזקה בין החלקים המרכיבים אותו, והן עוסקות באמצעים הלשוניים המחברים את האלמנטים המרכיבים חלק מהשיח.

חלק ב- האמצעים התחביריים:
מחולקים לשני סוגים עיקריים לפי הסיווג ההיררכי הבא:

בדוגמה לעיל, הכינוי "היא" במשפט השני מתייחס ל"ממשלה" במשפט הראשון בתפקיד נושא בשתי המשפטים. זוהי אנפורה, המשמשת לשמירה על לכידות טקסטואלית ולמניעת חזרות. באופן פרגמטי, ההנחה היא שהקורא יכול לעקוב בקלות אחר האנאפורה, מה שמשקף את יעילות הניתוב הפנימי של הטקסט.

"על כך אמר שר הבריאות: 'המצב בבתי החולים מדאיג מאוד'."⁽⁶⁾
ניתוח פרגמטי וטקסטואלי:

הביטוי "על כך" מתייחס לאמירה שתבוא לאחר מכן, על ידי הנשוא הפועלי "אמר" במשפט הזה. זוהי קטפורה, המשמשת ליצירת קשר מקדים לפני הצגת המידע העיקרי. מבחינה פרגמטית, מבנה זה מדגים סגנון עיתונאי המסתמך על הקדמה ומתח, ובכך משפר את מעורבות הקורא.

"המנח"ל טען כי הדו"ח אינו מדויק."⁽⁷⁾

"אינו" מתייחס ל"דו"ח" שהוזכר קודם לכן. זוהי אנאפורה שהכינוי "הוא" המשולב ב"אינו" מתייחס חזרה לשם עצם שהוזכר קודם לכן המילה "הדו"ח". מבנה זה משמש לשלילת תכונה של אנאפורה ספציפית, ובכך משפר את הלכידות הטקסטואלית ומימנע חזרה.

"השר הציג את המסמך שלו בפני הוועדה."^(١٨)

"שלו" מתייחס ל"השר" שהוזכר קודם לכן. זוהי אנאפורה, כינוי הקניין (שלו) משמש מתייחס לשם שהוזכר קודם לכן "השר". מבחינה פרגמטית, מבנה זה מעיד על קניין ותורם בצמצום הטקסט ללא עמימות.

"אינם מוכנים להודות בטעותם, חברי הכנסת ממשיכים לתקוף."^(١٩)

"אינם" מתייחס ל"חברי הכנסת" שהוזכרו אחר כך. קטפורה, שבה הכינוי קודם לשם "חברי הכנסת". הוא משמש ליצירת עלילה דרמטית או מותחת לפני חשיפת הנושא.

חלק ג- מילות קישור:

١- ההחלפה:

"המשטרה פתחה בחקירה בעקבות האירוע. הצעד הבא היה מעצר החשודים."

במשפט השני, הביטוי "הצעד הבא" משמש כתחליף לחזרה על "פתחת החקירה" או "ההליכים הקודמים". כלומר, הכותב לא חזר על ההתייחסות הקודמת אלא החליף אותה בביטוי כללי המקשר באופן הגיוני בין שני האירועים.

היעדר מילות קישור או אזכור מפורש, כלומר אין כינוי גוף המתייחס ל"משטרה", אין מילת קישור לסיבה כמו "כי" ואין מילת קישור לתנאי כמו "אם". אף על פי כן, יש לכידות בטקסט.

הרצף לוגי של אירועים, מייצג לכידות טקסטואלית מושגת באמצעות רצף כרונולוגי/פרוצדורלי: תחילה החקירה, לאחר מכן המעצר. הקורא מסיק את הקשר מההקשר ללא צורך בקישורים לשוניים מפורשים.

סוג זה של החלפה מדגים את חסכוניות השפה בעיתונות, שבה מניחים שהקורא מסוגל לעקוב אחר רצף האירועים ולהבין את הקשר המשתמע ביניהם. לדוגמה:

"העירייה- עבירות בנייה הן לא משחק ילדים."^(٢٠)

- התייחסות קונטקסטואלית: המילה "העירייה" מתייחסת לרשות המקומית בעיר ספציפית. עם זאת, הטקסט אינו מזכיר את שם העיר (תל אביב, ירושלים, חיפה וכו'), אלא מתייחס רק ל"עירייה".^(٢١)

- סוג ההתייחסות: הקשרית, מרחבית ומוסדית, שכן היא מסתמכת על הידע של הקורא את ההקשר (כלומר, העיר בה המאמר דן).

- פונקציה טקסטואלית: משמשת לקיצור, שכן ההנחה היא שהקורא יודע לאיזו עירייה מתייחסים מהכותרת או מדור העיתונות.

- פונקציה פרגמטית: זה מדגים שטקסט עיתונאי מסתמך על ידע משותף בין הכותב לקורא, ובכך משפר את הלכידות הטקסטואלית ללא צורך לציין את השם במפורש.

- היעדר התייחסות מפורשת: שם העיר אינו מוזכר, אך הקורא מסיק את ההתייחסות מההקשר; זוהי מהותה של התייחסות קונטקסטואלית.

- המילה "העירייה" מתפקדת כהתייחסות קונטקסטואלית משום שהיא מחברת את הטקסט למקום (העיר) שהקורא אמור להכיר.

- סוג זה של התייחסות ממחיש כיצד נבנית לכידות טקסטואלית באמצעות ידע והקשר משותף, ולא רק באמצעות מילות קישור או כינויי גוף.

٢- מילות ההשוואה:

"הממשלה מבטיחה להוריד את מחירי הדיור, והמחירים ממשיכים לעלות." (٢٢)

מילת הקשור כאן "ו" היא אינה רק מילת חיבור בין שני אברים, אלא משמשת להדגשת אירוניה/ סתירה בין הבטחת הממשלה (הפחתת מחירים) לבין המציאות (עליות מחירים מתמשכות). ויש לה תפקיד לכידות טקסטואלית, מושגת על ידי הדגשת הסתירה הלוגית בין הציפייה (הפחתת מחירים) לתוצאה בפועל (עליות מחירים).

בשיח עיתונאי, היא משמשת להדגשת הפער בין מילים למעשים, ובכך מחזקת את אופיו הטיעוני של הטקסט. הקורא תופס מיד את האירוניה הודות למילת חיבור פשוטה זו, אשר מגבירה את כוחו של המסר התקשורתי.

מילת החיבור (ו) בנוסף למילה (הנה) באים כיחד לשם ההשוואה, לדוגמה:

"נתניהו צודק שהמשפט שלו גורם לקרעים. אבל הוא זה שגורם להם. ולכן, זה יהיה נכון להיענות לבקשתו... והנה, למרות ההבטחות לאחדות, השסע חזר והעמיק." (٢٣)

ניתוח טקסטואלי

- הפונקציה: משמש להצגת תוצאה או אירוע הסותרים את הציפייה הקודמת. הטקסט מדבר על הבטחות לאחדות לאומית, אך באמצעות "והנה", הוא מראה שהמציאות שונה למדי: הפילוג חזר והתעצם.

- סוג חיבור: קישור השוואתי.

- לכידות טקסטואלית: מושגת על ידי הדגשת ההשוואה בין השיח הפוליטי (הבטחות לאחדות) למציאות החברתית (פילוג הולך ומעמיק).

- היא מעניקה גוון ביקורתי לטקסט, וחושפת את ההשוואה בין מילים למעשים.

- היא משמשת ליצירת אפקט דרמטי על הקורא, שכן "והנה" משמש ככלי הפתעה, ומדגיש את הפער בין הציפייה לתוצאה.

- היא גורמת לקורא לתפוס את ההשוואה באופן מיידי, ובכך מעצימה את כוחו של המסר.

"הציבור דרש שקיפות מלאה, ואליו הממשלה המשיכה לפעול בחשאי." (٢٤)

המילה "ואליו" כאן אינה רק תוספת, אלא חיבור ניגודי.

הקשר הלוגי באבר הראשון (דרישת הציבור לשקיפות) עומד בניגוד לאבר השני (סודיות הממשלה).

מבחינת פונקציה טקסטואלית, היא מדגישה את הפער בין ציפייה (שקיפות) למציאות (סודיות), ובכך משפרת את הלכידות הטקסטואלית באמצעות ניגודיות.

היא משמשת להדגשת ההשוואה בין שני צדדים (הציבור ↔ הממשלה). ומוסיפה נימה ביקורתית לטקסט, ומראה שהממשלה פועלת בניגוד למצופה ממנה. וגורמת לקורא להבין מיד את הפער, ובכך מגדילה את השפעת המסר התקשורתי.

"הצעדים החדשים נועדו להקל על הציבור, אולם הם מעוררים ביקורת חריפה מצד האופוזיציה." (٢٥)

מילת החיבור העברית "אולם" משמשת בטקסטים עיתונאיים ואקדמיים כמילת חיבור לניגוד, כלומר, כדי להציג משפט שני שסותר או מנגד לנאמר במשפט הראשון. היא דומה למילים הערביות "אבל" או "עם זאת".

ניתוח טקסטואלי

- פונקציה טקסטואלית: היא מתפקדת כמילת חיבור, ומציגה משפט שני שסותר או מנגד לתוכן המשפט הראשון.
- קשר לוגי: המשפט הראשון מציג מטרה חיובית (הקלה על הציבור), בעוד שהמשפט השני מדגיש תוצאה שלילית (ביקורת האופוזיציה).
- לכידות טקסטואלית: זה מושג על ידי הדגשת הסתירה בין הציפייה (צעדי סיוע) לבין המציאות (ביקורת), ובכך מדגים את הדיאלקטיקה של המצב.
- פונקציה פרגמטית:
- היא משמשת כדי להדגיש את האיזון בין הצגת מידע חיובי להיבט השלילי.
- זה מעניק נימה ביקורתית ואנליטית לטקסט, שכן העיתונאי לא רק מציג את המטרה המוצהרת אלא גם חושף את התגובה המנוגדת.
- זה מאפשר לקורא לתפוס מיד את האירוניה, ובכך משפר את השפעת המסר התקשורתית.

"האופוזיציה טוענת כי החוק יפגע בדמוקרטיה, אך הקואליציה מתעקשת לקדם אותו במהירות." (י')

- מילת החיבור "אך" משמשת בטקסטים עיתונאיים וספרותיים כמילת חיבור מגבילה או קודמת. תפקידה הוא להדגיש סתירה או איזון בין שני משפטים, ולהראות שמה שנאמר קודם נכון חלקית, אך יש היבט נוסף שמגביל או סותר אותו.
- תפקיד טקסטואלי: היא מתפקדת כמילת חיבור מגבילה, ומציגה משפט שני שסותר או מגביל את תוכן המשפט הראשון.
- קשר לוגי: המשפט הראשון מציג עמדה שלילית (פגיעה בדמוקרטיה), בעוד שהמשפט השני מדגיש את העמדה ההפוכה (התעקשות על אישור הצעת החוק).
- לכידות טקסטואלית: זה מושג על ידי הדגשת הסתירה בין שתי העמדות, ובכך מדגים את הדיאלקטיקה של העמדה הפוליטית.
- תפקיד פרגמטי:
- היא משמשת להדגשת האיזון בין הצגת המידע על ידי האופוזיציה לתגובה של הקואליציה.
- זה מעניק אופי ביקורתי ואנליטי לטקסט, שכן העיתונאי אינו מציג רק נקודת מבט אחת.
- זה גורם לקורא להבין מיד את האירוניה, ובכך מגביר את כוחו של המסר התקשורתית.

3-מילות הסיבה:

"גם בימינו, מתברר, אפשר לסתור השערות שמתמטיקאים רבים משוכנעים בלב שלם באמיתותן, שכן מחקרם של בריטניהם והרמילר הראה אחרת." (י')

ניתוח טקסטואלי

- פונקציה טקסטואלית: המילה (שכן) מתפקדת ככלי קישור סיבתי, כאשר המשפט השני מוצג כדי להסביר את תוכן המשפט הראשון.
- קשר לוגי: המשפט הראשון קובע את האפשרות להפרכת ההשערות, והמשפט השני מספק את הסיבה: מחקר מדעי הוכיח את ההפך.
- לכידות טקסטואלית: זה מושג באמצעות קשר סיבתי ברור בין המידע (האפשרות להפרכה) לבין הראיות (המחקר).
- פונקציה פרגמטית:
- משמשת לחיזוק הטענות על ידי מתן סיבה ישירה.

- היא מעניקה לטקסט אופי טיעוני, שכן העיתונאי לא רק מציג את התוצאה אלא גם מראה את הסיבה התומכת בה.

- היא הופכת את המידע להתקבל ביתר קלות על ידי הקורא מכיוון שהוא נתמך על ידי הסבר הגיוני.

٤ - מילת התוצאה:

"בג"ץ קבע: החלטת הממשלה לפטר את היועמ"שית- מבוטלת, כי נפלו פגמים הליכיים רבים בהחלטה." ⁽²⁸⁾

המילה "כי" משמשת בדרך כלל לסיבה, אך בהקשרים עיתונאיים מסוימים, היא מתפקדת כתוצאה, ומכניסה משפט שני המסביר את התוצאה של המשפט הראשון.

ניתוח טקסטואלי

- פונקציה טקסטואלית: היא משמשת כדי לספק תוצאה הסברית, כאשר המשפט השני מסביר את הסיבה שהובילה לתוצאה המשפטית (ביטול ההחלטה).

קשר לוגי: משפט ראשון: תוצאה- החלטת הממשלה בוטלה. ומשפט שני: סיבה- פגמים פרוצדורליים.

- לכידות טקסטואלית: מושגת באמצעות קשר סיבה ותוצאה, כאשר המילה מדגימה שהתוצאה (ביטול) לא הייתה שרירותית אלא תוצאה ישירה של סיבה ספציפית.

- פונקציה פרגמטית: היא מעניקה לטקסט אופי טיעוני, ומראה שבית המשפט לא רק נתן פסק דין אלא סיפק הסבר הגיוני. היא עוזרת לקורא להבין את הקשר בין ההחלטה השיפוטית לפגמים הפרוצדורליים, ובכך מגבירה את הביטחון בטקסט.

"גם בימינו, מתברר, אפשר לסתור השערות שמתמטיקאים רבים משוכנעים בלב שלם באמיתותן. ואכן, מחקרם של בריטנהם והרמילר הראה אחרת." ⁽²⁹⁾

מילת החיבור העברית "ואכן" משמשת כמילת קישור למסקנה או להדגשת התגשמות מה שנאמר קודם לכן. היא מציגה משפט שני המדגים שמה שנאמר קודם התגשם או הוכח כנכון.

ניתוח טקסטואלי

- תפקוד טקסטואלי: היא מתפקדת כמילת קישור למסקנה, ומציגה פסוקית שנייה כדי לאשר את תוקפו או התגשמותו של מה שנאמר בפסוקית הראשונה.

הקשר הלוגי: משפט ראשון: מציג את האפשרות להפריך את ההשערות. ומשפט שני: המסקנה המאושרת- מחקרים אכן הוכיחו זאת.

- לכידות טקסטואלית: מושגת באמצעות הקשר בין הציפייה (אפשרות ההפרכה) למסקנה (מחקרים הוכיחו את ההפך), ומדגימה שההשערה התאורטית התגשמה באופן מעשי.

- פונקציה פרגמטית:

- משמשת להענקת כוח שכנוע לטקסט, כאשר הכותב לא רק מציין שמהו אפשרי, אלא מראה שישנן ראיות ממשיות. היא מעניקה אופי אנליטי לטקסט, שכן היא מחברת את הרעיון התיאורטי עם התוצאה המעשית. היא גורמת לקורא לקבל את המידע ביתר קלות משום שהוא נתמך על ידי אישור ישיר.

"הממשלה לא הצליחה להעביר את התקציב במועד, ופרויקט התשתיות נעצר." ⁽³⁰⁾

המילה "ו" אינה רק מתפקדת כמילת חיבור, אלא משמשת המקבילה למילה החיבור "לפי כך". שימוש זה נפוץ בעיתונות הישראלית, שבה הקורא נאלץ להסיק את קשר הסיבה והתוצאה מההקשר.

ניתוח טקסטואלי

- פונקציה טקסטואלית: זוהי אינה רק מילת חיבור בין שני משפטים, אלא משמשת לציון התוצאה, המשפט השני (הפרויקט נעצר) הוא תוצאה ישירה של המשפט הראשון (התקציב לא עבר).

הקשר הלוגי: סיבה: התקציב לא עבר. ותוצאה: הפרויקט נעצר.

- לכידות טקסטואלית: מושגת באמצעות קשר סיבה ותוצאה מרומז, כאשר "ו" מבטלת את הצורך במילת חיבור מפורשת כמו "לפי כך".

- פונקציה פרגמטית:

- היא מעניקה לטקסט אופי אנליטי וכלכלי, שכן הכותב מדגים שהאירועים קשורים זה בזה מבחינה לוגית. היא משמשת לקיצוץ טקסט עיתונאי, שכן ההנחה היא שהקורא יכול להסיק את הקשר בין סיבה ותוצאה ללא צורך במילת קישור נוספת.

בסופו של הדבר, ניתן לומר כי מילות הקישור בעברית הן מפתחות חיוניים להבנת המבנה הטקסטואלי וההקשרי של השיח העיתונאי. הן אינן רק כלים לשוניים, אלא מנגנונים רטוריים וטעוניים התורמים לעיצוב המסר התקשורתי ולשכנוע הקורא.

המסקנות:

1. מילות הקישור אינן רק אלמנטים תחביריים, והן ממלאות תפקיד פונקציונלי בבניית קשרים לוגיים וסמנטיים בין חלקי הטקסט, ומכוונות את הקורא להבנה או עמדה ספציפית.
2. לכידות טקסטואלית מושגת במספר רמות, כאשר מילות קישור פועלות ברמה התחבירית וברמה הפרגמטית (משמעות והקשר), ומשקפות את תפקידן הכפול בטקסטים עיתונאיים.

3. מילות קישור תורמות לטיעון תקשורתי: הן משמשות להצדקת עמדות, למסגור אירועים או ליצירת רצף הגיוני שמשכנע את הקורא, מה שהופך אותן לחלק מהאסטרטגיה הרטורית של העיתונות.

4. הגיוון הפונקציונלי של מילות קישור: מילות קישור מסווגות לפי סוג הקשר שהן יוצרות: סיבה, תנאי, תוצאה, ניגוד, הסקה, זמן וכו'. כל סוג תורם לבניית דפוס שונה של לכידות טקסטואלית.

5. צימצום לשוני בעיתונות: מילות קישור מפורשות מוחלפות לעתים קרובות ברצף הגיוני של אירועים או בהתייחסות הקשרית, מה שמדגים את הסתמכותם של הטקסטים על יכולתו של הקורא להסיק משמעות.

6. חשיבותן של התייחסויות הקשריות ואנפוריות: כגון שימוש ב"אזור" או כינויי גוף, כאשר קשרים טקסטואליים בנויים על ידע משותף בין הכותב לקורא, ובכך משפרים את הלכידות ללא חזרה ישירה.

7. מילות קישור מדגישות סתירות: כגון השימוש ב"ו" או "והנה" כדי להראות את הפער בין מילים למעשים, טכניקה נפוצה בביקורת עיתונאית.

٩. הפונקציה הפרגמטית של מילות קישור: הן אינן מוגבלות למילות קישור אלא גם מעניקות גוון ביקורתי או אנליטי לטקסט ותורמות לעיצוב עמדת העיתון על אירועים.

השוליים:

¹() N. Abbas. "A Stylistic Study of Cohesion in Relation to Narrative Techniques in Religious Discourse." Journal of College of Education for Women (2020).

Perwari Melati Akmilia, Abdurrachman Faridi and Zulfa Sakhiyya. "The Use of Cohesive Devices in Research Paper Conference to Achieve Texts Coherence." English Education Journal (2022).

H. Alyousef. "An SF-MDA of the Textual and the Logical Cohesive Devices in a Postgraduate Accounting Course." SAGE Open, 10 (2020).

²() שרה ליפקין, שלב א: צורות, תחביר, הוצאת מטה, תל אביב, ٢٠٠٣, עמ' ١٨٧.

³() Lénart de Regt. "Linguistic Coherence in Biblical Hebrew texts." (2019).

L. D. Regt. "Linguistic Coherence in Biblical Hebrew texts: Arrangement of information, participant reference devices, verb forms, and their contribution to textual segmentation and coherence." (2019).

Matthew McAfee. "The Sale of Joseph in Genesis 37:18–26: Narrative Cohesion and Coherence." The Journal of Hebrew Scriptures (2025).

⁴() שרה ליפקין, שלב א: עברית- הבנה, הבעה ולשון, כרך 1, הוצאת מטה, תל אביב, ٢٠٠٦, עמ' 12-14.

⁵() עליזה לזרסון, להבין עניין הבנה והבעה לחטה"ב, הוצאת מטה, תל אביב, ٢٠٠٤, עמ' 51-53.

⁶() עדינה עבאדי, תחביר השיח של הלשון העברית החדשה, הוצאת מאגנס, ירושלים, 1988, עמ' 13.

⁷() M.A.K. Halliday & Ruquaiuo Hasan, Cohesion in English, London, p:324.

⁸() עדינה עבאדי, שם, עמ' 16.

⁹() עדינה עבאדי, שם, עמ' 21.

¹⁰() <https://www.ynet.co.il/news/article/b1h11kqxf> הארץ, 31 במרץ/2025

¹¹() <https://www.ynet.co.il/news/25-4-2018>

¹²() <https://www.ynet.co.il/news/article/b1h11kqxf>

¹³() <https://www.ynet.co.il/news/28-10-2018>

^{١٤} () עדינה עבאדי, שם, עמ' ٢٢.

^{١٥} () <https://www.haaretz.co.il/news/economy/2023-03-12>

^{١٦} () <https://www.ynet.co.il/news/article/b1h11kqxf>

^{١٧} () <https://www.ynet.co.il/news/article/b1h11kqxf> הארץ, ٣ בפברואר/2022

^{١٨} () <https://www.ynet.co.il/news/article/b1h11kqxf> 15 ביולי/2021

^{١٩} () <https://www.haaretz.co.il/news/economy/27> בינוני/2024

^{٢٠} () <https://www.haaretz.co.il/news/economy/11> בינוני/2023

^{٢١} () רפאל ניר, מבוא לבלשנות, הוצאת אונברסיטה הפתוחה, ١٩٨٩, עמ' ١٢٩.

^{٢٢} () <https://www.haaretz.co.il/news/economy14-2-2022>

^{٢٣} () <https://www.ynet.co.il/news/article/rydkjv9wwe30-11-2025>

^{٢٤} () <https://www.haaretz.co.il/news/economy-2021>

^{٢٥} () <https://www.ynet.co.il/home/0,7340,L-5,00.html-2021>

^{٢٦} () <https://www.ynet.co.il/topics/24-12-2025>

^{٢٧} () <https://www.ynet.co.il/environment-science/article/bjg2dcimze-15-12-2025>

^{٢٨} () <https://www.ynet.co.il/news/article/by7elenfwe-14-12-2025>

^{٢٩} () <https://www.ynet.co.il/environment-science/article/bjg2dcimze-15-12-2025>

^{٣٠} () <https://www.ynet.co.il/news-12-12-2025>

ביבליוגרפיה

המקורות העבריים:

- עדינה עבאדי, תחביר השיח של הלשון העברית החדשה, הוצאת מאגנס, ירושלים, ١٩٨٨.
- עליזה לזרסון, להבין עניין הבנה והבעה לחטה"ב, הוצאת מטה, תל אביב, ٢٠٠٤.
- רפאל ניר, מבוא לבלשנות, הוצאת אונברסיטה הפתוחה, ١٩٨٩.
- שרה ליפקין, שלב א: עברית- הבנה, הבעה ולשון, כרך ١, הוצאת מטה, תל אביב, ٢٠٠٦.
- שרה ליפקין, שלב א: צורות, תחביר, הוצאת מטה, תל אביב, ٢٠٠٣.

המקורות הלועזיים:

- H. Alyousef. "An SF-MDA of the Textual and the Logical Cohesive Devices in a Postgraduate Accounting Course." SAGE Open, 10 (2020).
- L. D. Regt. "Linguistic Coherence in Biblical Hebrew texts: Arrangement of information, participant reference devices, verb forms, and their contribution to textual segmentation and coherence." (2019).
- Lénart de Regt. "Linguistic Coherence in Biblical Hebrew texts." (2019).
- M.A.K. Halliday & Ruquaiuo Hasan, Cohesion in English, London.
- Matthew McAfee. "The Sale of Joseph in Genesis 37:18–26: Narrative Cohesion and Coherence." The Journal of Hebrew Scriptures (2025).
- N. Abbas. "A Stylistic Study of Cohesion in Relation to Narrative Techniques in Religious Discourse." Journal of College of Education for Women (2020).
- Perwari Melati Akmilia, Abdurrachman Faridi and Zulfa Sakhiyya. "The Use of Cohesive Devices in Research Paper Conference to Achieve Texts Coherence." English Education Journal (2022).
- M.A.K. Halliday & Ruquaiuo Hasan, Cohesion in English, London.

מקורות האינטרנט:

<https://www.haaretz.co.il/news/>

<https://www.ynet.co.il/news/>

